

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Specvlvm Magnvm Episcoporum, Canonicorum,
Sacerdotvm Et aliorum Clericorum omnium tam
Secularium quam Religiosorum**

Tympe, Matthäus

[Köln], 1614

92. Hæreticos aliosq[ue] infideles conuertere.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51447](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51447)

SIGNVM XCI.

Hereticorum hypocrisis exercitia varia pietatis opponere.

Um Ariani ad oratoria sua extra urbem procedentes, inter eundem suavissime & sin-

*Socr. li. 3.
Soz. li. 8. c. 8.*

SIGNVM XCII.

Hereticos aliosque infideles convertere, seu religionis propaganda causa strenue laborare.

Uomodo veri Ecclesiastici fidem per totum orbem propagarint, & cunctas gentes ad Christum conuerterint, prolixè docet Tho. Bo-

de signis Ecclesiæ lib. 4. cap. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. modo etiam Christi cultum semper reparatis locis in quibus fuerat imminutus, col-

legiam religionis disciplinam erexerint, & numerum sustinuerint, docet li. 5. c. 12.

S. Hieron. in Chronico vndecimi anni Valentiniani. *Ambrosio*, inquit, constituto Episcopo,

Bb

omnis

omnis ad fidem rectam Italia conuertitur, enim Ariana labe erat infectus Episcopus diolanensis, cæteris Episcopatibus non tatis, liberatus est, & ipsorum Imperatorum in quibus pestis illa grassabatur, extincta vniuersa conatibus & scriptis Ambrosij, inprimis aspirante, cum & vnica die in iensi synodo prorsus illam confoderit.

*P. Platus
li. 2. de bo-
no status
religiosi c.
30. docet
multis exē-
plis quomo-
do religiosi
integras
provincias
& regna
Christo ad-
iunxerint.*

*Id opus in
Frisia dein
de conti-
nuauit
Vvilibror-
dus, Traie-
ctensis post
ea Episcop.*

2. *Remigius* Remensis Archiepiscopus ferme 530. Clodoueam regem, & Franciam uersam ab Idolorum cultu ad Christianam traduxit.

3. Ang'ia ab Augustino informata ad tota se conuertit, vna cum rege Erelberno 603.

4. Anno 622. *Lambertus* Leodensis chus Tessandriam Germaniæ provinciam

5. Eodemque tempore *Kilianus* Mo- scorus Francorum gentem ad fideli- aggregauit, atque hic quidem in eo opere rium subiit.

6. *Vildefridus* ex Hirpuensi monasterio glia, postea Eboracensis Episcopus, annis ter 683. Cum Romam peteret, repente landiam & Frisiam eiectus, ne hyemem fructuose poneret, aggressus est Euangeli- nullum adhuc ibi auditum fuerat, prædica- que in patriam reuersus, cum ab impro- Egfrido in sua sede hæere non sineretur, tit ad australes Saxones, adhuc in infide- nebris iacentes, iisque fidei lumen im- iecit simul toti insulæ quæ Verrula dicitur

Eodem tempore *Suibertus* Lindisfæ in cenobio Angliæ educatus, vna cum vnde-
cenis ad Apostolorum numerũ præsentandũ
saxones se contulit, ex quib. innumerabiles
Christi instituit, post Verdensis Ecclesiæ
proficiscens, nuquã tamen à laborib. suis cessauit.
Bonifacius à Gregorio II. Pont. in Germa-
niam missus, Thuringiam, Frissiam, Hassiam,
Saxoniã adiunxit, Anno ferme 716.

Villeardus & Ludgerus in Franconia Germa-
niam plurimos Christo filios pepererunt
plurimos eadem causa labores pertulerunt.
Ansgarius cum tribus sociis plures regiones
Angeli causa peragravit, Daniã, Suetiam,
Sveoniam, Grolandiam, in quibus omnib. vix cre-
ditur quantum fructum reliquerint.

Stephanus qui Ansgario in Suetica messe suc-
cessit, Helingensem prouinciã totam ab errorib.
idolatriæ veritatis adduxit, ibi ab impiis mactatus
operæ martyrij palmam euolauit.

Adalbertus cum Gaudentio fratre totã Pan-
niam Christi cultu imbuit, mox ad Sarmatas
Ruffis, Lituanis, Moschis, Prussianis,
Polonis, eorumq; regi Bolislao, Eu-
angelium promulgauit. Deniq; in Prussia cum ab
infidelibus ad stipitem alligatus, septemq; lanceis cõ-
spicitur palpitaret, egisse Deo gratias dicitur, quod
martyrij (q; tam diu optarat) composuisset.

Bruno ex ducale familia (Lotarij Saxonie du-
cis) à Ioan. 19. ad Ruthenos missus, multos
infidelibus ad salutis viam reuocauit. Post martyrij
operæ ornatus est.

An. circiter
800.

14. *Otho* ex monasterio Vabergensi
1125. à Calisto II. in Pomeraniã missus, V
principem conuertit cum suis, loca etiam
maritima, Daciæ Poloniæque finitima
gna animarum conuersione peragrauit. D
complures saxoniz ciuitates obiens, mag
bique ad salutem motus effecit.

15. *Vicellinus* non multo post hunc, com
tuor focus ex Gallia ad Vandalos profect
ginta totis annis incredibili labore v
lam regionem labore (in qua Innumerif
rant populi) Christianis imbuit præcept
volumina scripta sunt de laboribus eorum
multas barbarorum prouincias peragra
quibus nulla adhuc Christi noticia, null
erat, idque eo fructu, vt iniri non possit
animarum ad rectam fidem per eos trad

16. *Odoricus* Foroliuensis ex familia F
na, tum vt honores fugeret, qui illi ab om
bebantur, tum feruenti animi u Zelo ad
impetrata à superioribus facultate, contr
ter infideles, vbi per varias percurrens
cias, versus orientem & meridiem, eo
annis decem & septem positis, v ginti m
mas solus baptizasse, & salutari doctri
tuille dicitur.

17. In Hungaria octo Franciscani qu
ginta diebus ducenta millia hominum
stum adduxerunt, quo successu impulsus
Ordinis Generalem diligenter scripsit,
mille fratres ad se mitteret, quoniam
turum esset opus.

Joannes Capistranus vna excursionē duode- *Circiter*
cimifidelium milia, & multos præterea Schi- *An. 1450.*
maticos Ecclesiæ aggēgavit.

Vincētius ex Prædicatorum familia quot a-
nas ex vitiorum cœno, ex ipsis inferni portis
eradicavit? quæ vitia ex totis ciuitatibus & pro-
uincis eradicauit? quantam vbique lucem diui-
nitatis reliquit? Iudæorum supra 25. mil-

Saracenorum octo millia ad Christum addu-
xit Christianorum vero perditorum, qui se ad
frugem receperunt, plus quam centum
regiones *Euangeli-*
zando per
agrauit.

Quocunque (vt scribitur) pedem intu-
erunt statim illic sequi consuevit generalis pœni-
tentiæ priorum delictorum, generalisque mo-
dificatio: Tanta denique fuit om-
nium contritio, religio, modestia, vt pri-
mæ Apostolorum ætas rediisse videre-

Quantis laboribus ac sudoribus Franci-
scani, Dominicanæ, Augustiniani, & Patres societ.
Euangelium in nouum orbem intulerunt?
quæ fides in illis oris, (in quibus mera erat
superbia, cæcitas, scelerum & flagitiorum im-
munitas) plantarunt, rigarunt, adhuc excolunt &
propagant? Quanti laboris erat tantam rudi-
tatem, ac feritatem hominum ad Dei notitiam &

moderem adducere, vt tanquã mansuefacta Chri-
stus collum infereret, bruiisque illis morib.
superbis, Christianam humilitatem, modestiam,
obsequiam disceret: Ad hunc laborem accedunt

multæ difficultates atque incommoda, & innu-
meræ tum corporis tum animi molestiæ: ipsa
Tho. Boz.
de signis
Ecclesi. li. 6.
c. 3.

Bb 3 nau-

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

nauigatio tam longa tamq; difficilis: regionis Luth
 ditio & natura (alibi frigo: ibi grauilissimis: infig
 pone, alibi intolerandis caloribus, vt Plinius ad Con
 vbi homines æstate in ipsa aqua collocti: quum se
 merfi iacere dicuntur) tum sæpe inopia ^{minimorum}
 torum, (vt in locis sterilibus atque incultis ^{com}
 vero sunt alimenta, valde insueta atque ^{Draco}
 sunt: accedunt etiam frequentia naufragia ^{disputa}
 lis syrtibus atque typhonibus, & crebra ^{Primspe}
 à barbaris fidei hostibus. Quam graui ^{Capharna}
 Christo sint labores, tum fructuosi nobis ^{com}
 lutares proximis, tam ipsi Domino gloria ^{Ambasi}
 claratum est aliquando cuidam Alphonsus ^{mus} ve
 zæ, qui pluribus annis in eo opere ^{bellis},
 eum se quasi colligere, & ad mortem ^{diligere}
 comparare cuperet, & in Hispaniam ^{reue}. The
 quouies diuinarum rerum meditationi ^{copus}
 veller, toties Christum ipsum in cruce ^{partis}, mu
 tem intueri videbatur, qui cum quere ^{in e}
 iurgatione quadam interrogaret, cui se ^{in pagi}
 illa reliquisset, & suæ potius quieti ^{confu}
 Quo ille viso tam sæpe iterato ^{com} quã de
 multum commotus, Indicam ^{messam} restat
 dam decreuit, in qua etiam deinceps ^{plur} qua
 nos se exercuit. Pluribus hæc P. ^{Plat} est inu
 2.c.30.

21. Imagini S. Hieronymi appingitur ^{81. Ha}
 quam hieroglyphicum (ait Baronius) ^{syn} vna
 nempe infracti roboris in hæreticis ^{animo}
 standis, & instar leonis rugitus ^{plenum}
 moris.

22. Iohannes Eccius (Sueuus) Catholicæ ^{nos ex}

Nec ista sine periculo feci, sed sanguinem sapientie meum, saepe etiam ab ipsis lapidatus fui, & sepe eorum & mortis portas perueni. Sed iure insperatum dum glorior, haec autem ex necessitate est. Cum enim grauiissimo procellarum impetu tereretur, haec prodere impulsus est, ut docere bene administrasse Ecclesiam.

24. S. Chrysostr. ad gentiles: Per agrum qui quit, Apostoli orbem terrarum, & infirmum multos reduxerunt ad sanitatem, & in ruina posthabilitatem reuocarunt, &c. S. Leo (ser. i. in nat. A. Beatissimus, ait, Petrus princeps Apostolice ordinis Romani destinatur imperij, ut lux veritatis omnium gentium reuelabatur salutem, efficax ipso capite per totum mundi corpus effunderet. Et: Hic conculcanda Philosophiae opiniones, uenda erant terrena sapientiae vanitates, hic dei diuinitas destruenda & cat. Et: Syluam istam primariam & turbulentissimam profunditatem urbem. Intrepida charitate in oues Christi. lam, &c.

25. Franciscus Xauerus à Romano P. ce in Portugalliam ad Regem missus, m extremos Indos nauigans usque ad Iaponios peruenit, & ex innumeris gentibus cuiusuis sexus, conditionis, ætatis, numerum trecenta millia ab impiis ritibus ad Christiani cultus religionem perduxit. Thom. lib. 6. c. 3.

*Oues inter
lupos, qui
ad ouium
mansuetu-
dinem con-
uersi sunt.
Princeps
Apostolorum
& orbis pa-
stor mitti-
tur Romam
ad totius
mundi prin-
cipem cuius
tatem seu
primariam
urbem.
Intrepida
charitate
in oues Chri-
sti.
Baron. An.
Christi. 46.
Petrus di-
scipulos
quos habe-
bat in di-
uersas pro-
uincias a-
mandauit.*

26. Duo monachi in turri habitabant mona- *P. Io. Boni,*
 etis illis imminente, quæ tam multa Abbas *Sa. de hist vir-*
 erexerat. Erant hi monachi ex Nestoriana *ginali li. 2.*
 in Christum virginemque blasphe- *ma,* quo-
 alterum inficiatur esse Deum, alteram negat
 Deiparam. Horum cæcitatem Sabas est mise-
 rus, doloreque consequuta vilio duplicavit.
 enim solus & secum ipse, vel potius cum
 colloquens, Paulo alienior ab his corporis
 bus, fratres suos sibi videre visus esset ad sa-
 synaxim venientes, cum illis quoque duos
 taricolos appropinquantes agnouit. Quo
 tem tempore diuina erant vsurpanda mysteria
 panis ille Angelicus ore gustandus, cæteris ad
 fam inexplicabilis cibi libere ac secure acce-
 deret, tribus, illos duos à fide auersos, & Christo ac
 gini maxime aduersos veluti à quibusdam li-
 bus, non solum ab altari cum vocis contu-
 da repelli, sed à templo etiam præcipites ex-
 tari, seque pro illis deprecantem ab apparito-
 & administris grauitè reprehendi negan-
 tus perfidos ad cœleste epulum admitti debere
 plane Iudæi essent, ac neq; Christum verum
 tum, neque Virginem Mariam Dei matrem
 faterentur. Hæc visa Sabam miserationis
 to magis quam indignationis amantem quã
 time commouerunt, itaque & preces arden-
 tissimas pro hæreticis fratribus fundebat assidue,
 in eis ad sanitatem adducendis laborabat dili-
 gentissime. Nam ad eos crebro ventitans sincera
 doctrina præcepta inculcabat, monebat eos, ter-
 rebat, vrgebat, inuitabat. Quos tum demum sibi

Bb 5 consu-

consulere ac prouidere coegit, cum animi
intolerandum errorem horribilemque deu-
tiam aspexerunt. Ergo & ab infania & à tur-
ductos in communi monasterio versari in illa
uita illa communis & concors credendi cum
tholicis communitatem & concordiam te-
tur.

7. Contra

Crescentiū 27. S. Augustinus, *prædicamus omnino, in qua
c. 6. à prisco adiutorio Dei nostri Christiana ueritate uisita-
testatur fi- ditatem, pietatem; prædicamus uolentibus oppo-
dei tramite renitentibus importune, & quantis ualentibus
exerrantes istam inter nos partemq; Donati controuersiam
in uiam re- re ac sopire conamur. Quis nescit quantos la-
uocare de- S. Augustinus priuatim & publice in hæreticis
set Clericū.*

*In libello
sacro syllab-
bo ad elipā-
dum resolu-
tam, & a-
lios Episc.
Hispania.*

Orthodoxum reducēdis, & lupis, ne gregem
dilatarent, propulsandis, & si ille p-
lauerit, idque temporibus periculossimis
to maxime, ut loquuntur Patres Concilij
fordensis, Christi miles impetum irruentium
debet eneruiter expanescere? nec effugij latibulā-
palando appetere? sed armis militie suæ præcisi-
rum pentium hostium pectora spiritualibus iaculis
intorquens scripturarum, intrepide perforare, &
& semetipsum fidei clypeo munitus illa sum custodire
inimicorum latera spiculis cruentet acutis.

28. Ferunt Petrum Canisium plures
nos à Lutheri dogmate auertisse sermone
quam Carolus V. Imperator
gladio, cum eos iam sub-
egisset.